

Zveza stavkov

- Večstavčne ali zložene povedi: iz zvez stavkov=najmanj 2 stavkov.
- Stavki imajo različno vlogo: tvorijo osnovno poved, drugi pa osnovo pomensko dopolnjujejo: **osnovni in dopolnjevalni**.
- Dopolnjevalni stavki so z osnovnimi povezani pomensko in oblikovno (slovnično) – z besedami, ki nakazujejo pomensko in slovnično razmerje dopolnjevalnega stavka do osnovnega.
- Dopolnjevalni stavek dopolnjuje celotni osnovni stavk ali pa le njegov del.
- Dopolnjevalni stavek, ki dopolnjuje celotni osnovni stavek, je z osnovnim stavkom v enakovrednem razmerju .
- Dopolnjevalni stavek, ki dopolnjuje le del osnovnega stavka, je le-temu podrejen – neenakomerno razmerje.
- Razmerje med stavki v zvezi stavkov je enakovredno/priredno ali neenakovredno/podredno.
- **Povedi iz enakovrednih stavkov so priredno zložene, povedi iz neenakovrednih pa podredno zložene.**

Priredna zveza stavkov

- Priredno zložene povedi so iz najmanj dveh stavkov v enakovrednem razmerju (oba bi lahko stala samostojno).
- Ob osnovnem stavku stoji dopolnjevalni, ki dopolnjuje osnovnega z določeno vrsto podatka (npr. o sočasnosti, o izbirni možnosti, o posledici ali neskladnosti, z logičnim pojasnilom ali izpeljanim sklepom ...)
- **Vezalno priredje:** dopolnjevalni stavek dopolnjuje osnovnega s podatkom o sočasnem dogodku ali o dogodku, ki sledi. In, pa ter.
- **Stopnjevalno priredje:** dopolnjevalni stavek izraža sočasni ali zaporedni dogodek, hkrati pa poudarja še njegovo izrazitost oz. nepričakovanost. Ne le - temveč tudi, ne - ne, niti - niti ...
- **Ločno priredje:** dopolnjevalni stavek dopolnjuje osnovnega z izbirno možnostjo. Ali - ali ...
- **Protivno priredje:** dopolnjevalni stavek izraža neskladnost oz. nasprotje osnovnega stavka. Ampak, toda, vendar ...
- **Posledično priredje:** v dopolnjevalnem stavku je izražena posledica dejanja, stanja ... iz osnovnega stavka.

- **Pojasnjevalno priredje:** trditev osnovnega stavka je dopolnjena z logičnim pojasnilom, oz. dokazilom. Saj, kajti, namreč ...
- **Sklepalno priredje:** dopolnjevalni stavek dopolnjuje osnovnega s sklepom, izpeljanim iz ugotovitve/trditve v osnovnem stavku. Torej.

Podredna zveza stavkov

- Dopolnjevalni stavek ne dopolnjuje celotnega osnovnega stavka, temveč le njegov del.
- Glavni stavek + odvisnik.
- Dve vrsti odvisnikov:
 - o Dopolnjujejo povedek glavnega stavka:
 - O okoliščini dejanja, stanja ... v povedku glavnega stavka – prislovnodoločilni odvisniki: časovni, načinovni, namerni, pogojni, dopustni.
 - S podatkom o vsebini dejanja v povedku glavnega stavka – predmetni odvisniki ali osebkovi odvisniki.
 - S podatkom o bitju, ki se mu pripisuje dejanje v povedku glavnega stavka – osebkovi odvisniki. Kdor/kar v imenovalniški obliki.
 - S podatkom o bitju, na katero prehaja dejanje v povedku glavnega stavka – predmetni odvisniki. Kdor/kar v neimenovalniški obliki.
 - o Ne dopolnjujejo povedka ali katerega drugega stavčnega člena, ampak dopolnjujejo le del stavčnega člena: samostalniško besedo. S tem je bitje, ki ga poimenuje sam. b. natančneje določeno – odvisnik vsebuje podatek o njegovi lastnosti, imetju ali količini. To so prilastkovi odvisniki, saj nastopajo v vlogi prilastka. Kakršen, ki/kaeri, čigar/katerega ...
- Odvisnik lahko stoji pred ali za glavnim stavkom, prilastkov tudi sredi njega.
- Podredno zložene povedi so lahko iz dveh ali več stavkov, le en je glavni.
- Od glavnega stavka so lahko odvisni vsi odvisni stavki ali le eden: odvisniki iste stopnje in odvisniki raznih stopenj.
- Odvisniki iste stopnje so lahko iste vrste ali različne.
- Odvisniki raznih stopenj so med seboj neenakovredni.
- Večstavčnim povedim lahko določamo stavčno sestavo: št. stavkov in vrsto razmerja med njimi.

- V podredno zloženih povedih določamo glavne in odvisne stavke, njihov položaj in vrsto.